

Warszawa, dnia 12 stycznia 2010 r.

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

IV kadencja

Komisja Infrastruktury

Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu
ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych

(druk nr 2546)

Dodatkowe Uwagi PIIiT

do projektu ustawy o wspieraniu rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych

Spis treści:

I. Diagnoza

- 1. Stan rozwoju w Polsce broadbandu stacjonarnego.**
- 2. Finansowanie infrastruktury szerokopasmowej z wykorzystaniem środków unijnych.**
- 3. Wzrost zapotrzebowania na dostęp szerokopasmowy do Internetu.**
- 4. Podsumowanie**

II. Propozycje zmian do Projektu Ustawy – dalsze instrumenty wsparcia rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych oraz niezbędne korekty propozycji zawartych w Projekcie

Projekt ustawy o wsparciu rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych jest korzystną dla sektora telekomunikacyjnego inicjatywą legislacyjną, gdyż podejmuje próbę całościowego uregulowania najbardziej uciążliwych problemów dla inwestorów. Należy też podkreślić istotne znaczenie projektu ze względów społecznych i politycznych, przyciągając uwagę obywateli i mediów. Sprawa dostępu do nowoczesnych sieci szerokopasmowych ma również ogromne znaczenie gospodarcze w skali lokalnej, regionu i kraju.

Jednocześnie ta inicjatywa legislacyjna jest niepowtarzalną szansą na stworzenie proinwestycyjnych warunków rozwijania sieci i usług telekomunikacyjnych w Polsce. Wiąza się też z nią nowe rozwiązania, niektóre o charakterze interwencyjnym, mogące potencjalnie zakłócać konkurencję na rynku. Dlatego też Projekt wymaga szczególnej uwagi.

Jak wynika z dokonanej poniżej diagnozy sytuacji na rynku usług szerokopasmowego dostępu do Internetu - niestety, bardzo zły z perspektywy konkurencji infrastrukturalnej oraz stopnia wykorzystania przez Polaków dostępu do Internetu - radykalne zmiany są niezbędne, a proinwestycyjnych warunków rozwoju wymagają zarówno technologie stacjonarne, jak i bezprzewodowe.

Mając to wszystko na uwadze, zgłaszamy niżej opisane postulaty zmian w Projekcie ustawy. Zmiany te lokują się w trzech obszarach zagadnień:

POTENCJAŁ – propozycje korzystnych i potrzebnych zmian legislacyjnych, które nie są uwzględnione w dotychczasowej wersji Projektu

OPTYMALIZACJA – propozycje zmian do rozwiązań zawartych w Projekcie, które mają na celu ich optymalizację

ZAGROŻENIE – propozycje zmian do rozwiązań zawartych w Projekcie, które mają na celu usunięcie zagrożeń dla równoprawnej konkurencji na rynku lub dla innych kluczowych ryzyk dla rozwoju sieci telekomunikacyjnych.

I. DIAGNOZA

1. Stan rozwoju w Polsce broadbandu stacjonarnego.

W komunikacie *Sprawozdanie okresowe na temat jednolitego europejskiego rynku łączności elektronicznej w 2008 r. (sprawozdanie nr 14, SEC (2009) 376)* z dnia 24 marca 2009 r. Komisja Wspólnot Europejskich podkreśla, że kraje Unii są światowymi liderami pod względem upowszechnienia się usług szerokopasmowych, szybko rozwija się Internet mobilny, ceny większości usług wciąż spadają, a konsumenci coraz częściej pozwalają sobie na zakup pakietów usług. Z uwagi na coraz bardziej wymagające warunki konieczne staje się przyjęcie podejścia regulacyjnego, które zwiększyłoby poziom przewidywalności i pewności oraz stworzyło równe warunki konkurowania na jednolitym rynku unijnym. Jednak jak wskazała Komisja, mimo korzyści odnoszonych przez konsumentów, potencjał konkurencyjnego rynku telekomunikacyjnego wciąż nie jest w pełni wykorzystywany z powodu nieskutecznego i niekonsekwentnego wdrażania regulacji.

Niestety, pomimo, iż Europa jest jednym ze światowych liderów w rozwoju gospodarki cyfrowej, z licznych badań przeprowadzonych przez Komisję, opublikowanych w komunikatach, czy też raportach wynika, że szerokopasmowy dostęp do Internetu w Polsce jest bardzo słabo rozwinięty. Z zestawień określających stopień oraz wzrost rozpowszechniania Internetu szerokopasmowego wynika, że Polska plasuje się na jednym z ostatnich miejsc, wyprzedzając jedynie takie kraje jak Bułgaria, czy Rumunia.

Zdaniem Komisji realizowana przez państwa członkowskie polityka na rzecz wyeliminowania przepaści cyfrowej zaczyna przynosić efekty, chociaż konieczne są dalsze działania zmierzające do jej zmniejszenia. Na koniec roku 2007 sieci DSL były dostępne dla 93 %

ludności w Europie, chociaż trzeba pamiętać, że na terenach wiejskich 30 % mieszkańców nadal nie może korzystać z dostępu. **Zgodnie z przedstawionymi w sprawozdaniu danymi w Polsce poziom penetracji ruchomych łączy szerokopasmowych wynosi zaledwie 2,8 %.** Tymczasem w krajach Unii konsumenci coraz chętniej i powszechniej korzystają z nowych usług poszerzających potencjał konkurencji infrastrukturalnej, takich jak ruchome usługi szerokopasmowe i stacjonarne usługi szerokopasmowe udostępniane przez łącza światłowodowe.

Jak ustaliła Komisja w 2008 r. sektor telekomunikacji nadal notował wzrost i wykazywał znaczną odporność na obecne trudne warunki ekonomiczne. Jednak chociaż wzrasta poziom konkurencji a nowe technologie upowszechniają się, wciąż widoczny jest brak spójności w podejściach regulacyjnych do kwestii takich jak usuwanie trwałych "wąskich gardeł" czy upowszechnianie łączy światłowodowych. W coraz trudniejszych warunkach niezmiernie istotne jest zapewnienie właściwego wdrożenia przepisów oraz spójności podejść regulacyjnych - i właśnie te dwa dążenia stanowią główne cele reformy ram regulacyjnych zainicjowanej przez Komisję w listopadzie 2007 r. Według Komisji konieczne jest ukończenie przeglądu w możliwie najkrótszym terminie w celu przyspieszenia budowy jednolitego rynku, zapewnienia pewności prawnej uczestnikom rynku oraz zagwarantowania większych korzyści konsumentom.

Wskaźnik penetracji rynku w przypadku stacjonarnych usług szerokopasmowych w UE nadal wzrasta - w 2008 r. pojawiło się 14 milionów nowych łączy, wskutek czego średni wskaźnik penetracji usług szerokopasmowych dla UE osiągnął poziom 22,9 %.

Jednak, jak widać na poniższym rysunku, poziom penetracji łączy szerokopasmowych (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) w styczniu 2009 roku w Polsce wynosił 13,2 punktu procentowego, co lokuje nasz kraj zaledwie na czwartej pozycji od końca i świadczy o bardzo słabym rozwoju omawianych inwestycji.

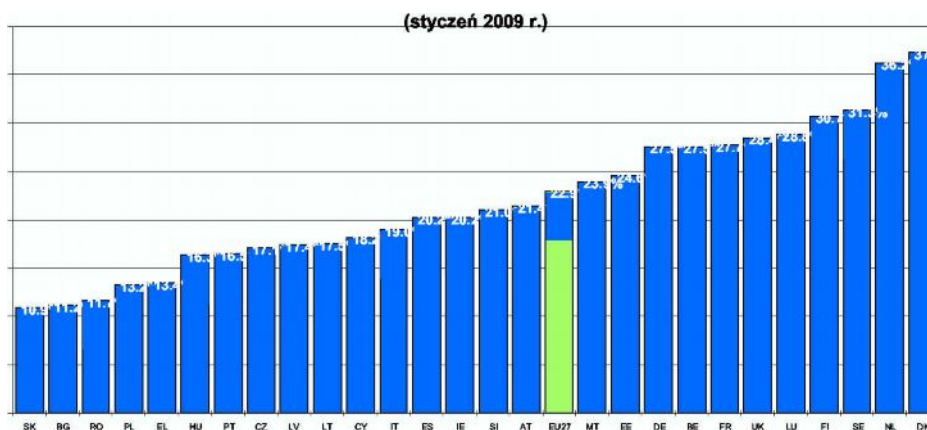
Rysunek nr 1: Wskaźnik penetracji usług szerokopasmowych w UE (styczeń 2009)

Źródło: Sprawozdanie okresowe na temat jednolitego europejskiego rynku łączności elektronicznej w 2008 r. (sprawozdanie nr 14), str.9.

Jednocześnie Komisja Europejska zasygnalizowała, że „Różnica między najlepiej i najgorzej radzącymi sobie krajami w Europie zmniejsza się, chociaż nadal pozostaje znaczna: wynosi ona 26,3 punkty procentowe między państwem o najniższych wynikach (Słowacja) a europejskim liderem (Dania)”. W styczniu 2008 roku różnica ta wynosiła 28,0 punktu procentowego. Podkreślić należy, iż Polska znajduje się daleko poza 25-ioma krajami o najlepszych wynikach w zakresie poziomu penetracji łączy szerokopasmowych na świecie.

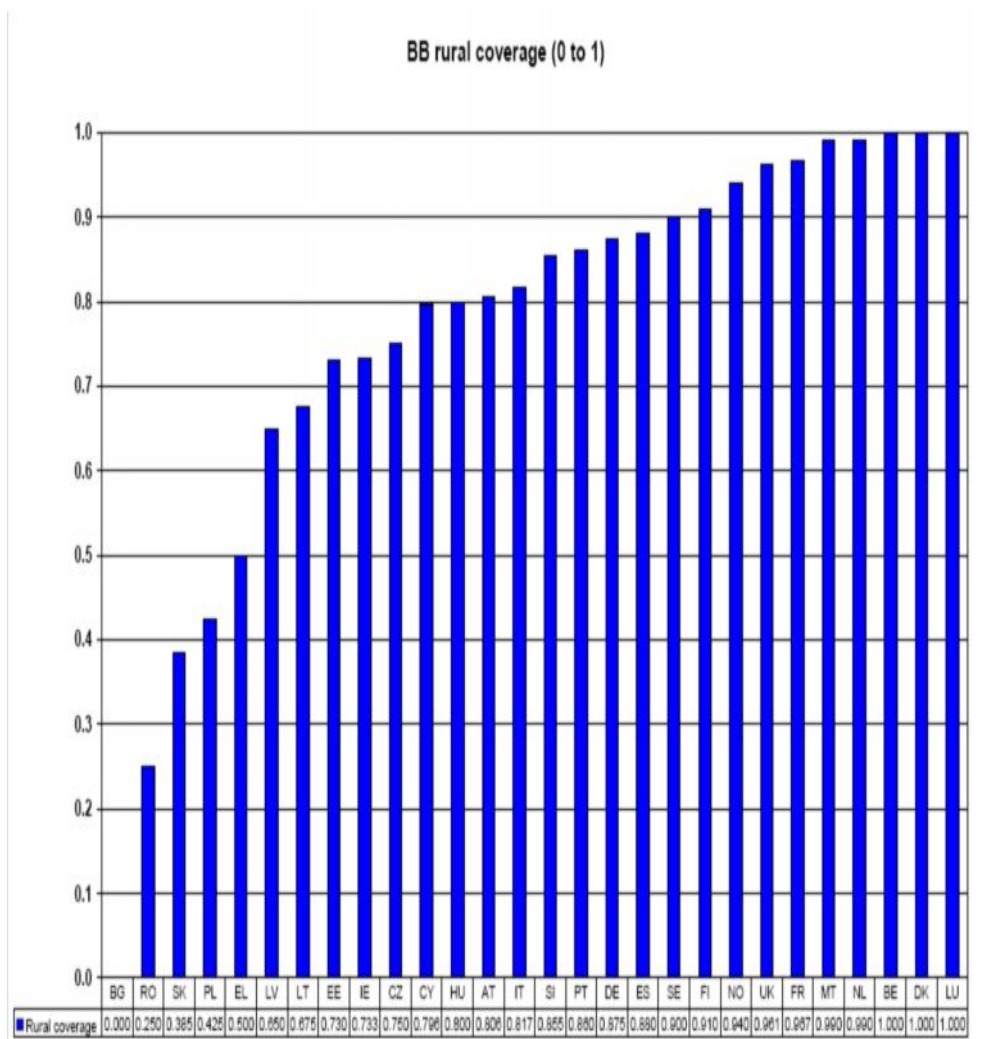
Główną technologią szerokopasmową w UE pozostaje DSL, ale technologie alternatywne (łącza światłowodowe i Internet bezprzewodowy) są coraz powszechniejsze. Nadal następuje szybka

ekspansja produktów opartych o uwolnioną pętlę lokalną, które obecnie stanowią 69,3 % wszystkich łączy DSL wykorzystywanych przez operatorów

alternatywnych.

Komisja Europejska krytycznie odnosi się do kwestii dostępu do Internetu w obszarach wiejskich. Polska jest w tym aspekcie wykazywana jako kraj, w którym nastąpił relatywnie najmniejszy wzrost w stosunku do penetracji w 2005 roku. W szczególności wymieniane są regiony składające się na obszar Polski Wschodniej. Poniżej rysunek prezentuje dostęp do Internetu szerokopasmowego w UE-27 w obszarach wiejskich w skali 0-1, gdzie 1 oznacza brak różnic w stosunku do obszarów miejskich

Rysunek nr 3: Dostęp do Internetu szerokopasmowego w UE-27 w obszarach wiejskich

Źródło: Komunikat Komisji Europejskiej „Konkurencyjność cyfrowa Europy. Raport 2009” (COM(2009) 390, część 2.

Komisja Europejska we wspomnianym Komunikacie *Konkurencyjność cyfrowa Europy. Raport 2009 (COM(2009) 390)*, wskazuje na istotne rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi w kwestii dostępu szerokopasmowego, wpływają negatywnie na konkurencyjność całej UE.

Raport został stworzony na podstawie opracowanej na zlecenie Komisji Europejskiej metodyki BPI (Broadband Performance Index). Umożliwia ona w prosty sposób porównanie dokonań poszczególnych państw członkowskich w oparciu o ważony wskaźnik wyliczany na podstawie zróżnicowanych kryteriów obejmujących m.in.: rozpowszechnienie Internetu szerokopasmowego (czyli miernik OECD stopnia penetracji infrastruktury szerokopasmowej), jego średnią prędkość, zasięg na obszarach miejskich i wiejskich, praktyczną dostępność, innowacyjność stosowanych rozwiązań (wyżej punktowane były np. rozwiązania optyczne) a także aspekty społeczno-ekonomiczne jego wykorzystania.

Poniższe zestawienia opublikowane na stronie www.Internetstats.pl jednoznacznie świadczą, iż na tle innych krajów Unii Polska pod względem dostępu do Internetu plasuje się poniżej średniej wyliczonej dla 27 krajów UE.

Polska na tle krajów UE: DOSTĘP DO INTERNETU (OSOBY)				10170
	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Odsetek osób, które skorzystały z internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	53%	64%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób, które skorzystały z internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy	49%	62%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób, które korzystają z internetu przynajmniej raz w tygodniu	44%	56%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób, które w ciągu ostatnich 3 m-cy korzystały z internetu w swoim domu	40%	53%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób, które w ciągu ostatnich 3 m-cy korzystały z internetu w miejscu pracy	15%	26%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób, które w ciągu ostatnich 3 m-cy korzystały z internetu w miejscu nauki	9%	8%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat

Źródło: Komisja Europejska www.internetstats.pl

Polska na tle krajów UE: DOSTĘP DO INTERNETU (GOSP. DOMOWE)				10171
	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do internetu	48%	60%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek gospodarstw domowych korzystających z internetu za pośrednictwem komputera	45%	54%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek gospodarstw domowych korzystających z internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego (WAP/GPRS/UMTS)	8%	9%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat

Źródło: Komisja Europejska www.internetstats.pl

Polska na tle krajów UE: E-COMMERCE				10172
	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Odsetek osób, które zamówiły/zakupiły przez internet dobra do osobistego użytku w ciągu ostatnich 3 m-cy	12%	25%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat

Źródło: Komisja Europejska www.internetstats.pl

Polska na tle krajów UE: E-ADMINISTRACJA **10173**

	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Odsetek osób wykorzystujących internet do szukania informacji na stronach administracji państwowej	14%	26%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób wykorzystujących internet do ściągania formularzy ze stron administracji państwowej	10%	16%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób wykorzystujących internet do wysyłania wypełnionych formularzy do podmiotów stron administracji państwowej	5%	12%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Odsetek osób wykorzystujących internet do interakcji z podmiotami administracji państwowej*	16%	28%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat
Pakiet 20 podstawowych usług administracyjnych: jaki odsetek z nich jest dostępnych online	25%	59%	2007	

Źródło: Komisja Europejska

www.internetstats.pl

Polska na tle krajów UE: BROADBAND **10174**

	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Liczba łącz szerokopasmowych (minimum 144 Kbits/sek) na 100 mieszkańców	9,6	21,7	2008	
Odsetek gospodarstw domowych posiadających szerokopasmowy dostęp do internetu	38%	49%	2008	populacja osób w wieku 16-74 lat

Źródło: Komisja Europejska

www.internetstats.pl

Polska na tle krajów UE: PRZEDSIĘBIORSTWA **10175**

	Polska	średnia dla 27 krajów UE	Data badania	Respondenci
Odsetek firm, które otrzymały zamówienie/ dokonały sprzedaży przez internet	8%	16%	2008	firmy o zatrudnieniu min. 10 osób
Odsetek firm, które posiadają szerokopasmowy internet	59%	81%	2008	firmy o zatrudnieniu min. 10 osób

Źródło: Komisja Europejska

www.internetstats.pl

Źródło: oprac. na podstawie danych Komisji Europejskiej

Słaba pozycja usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu w Polsce jest wynikiem wielu czynników, do których należy zaliczyć między innymi istnienie wielu obszarów, na których nie ma technicznej możliwości uzyskania szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Powody nieposiadania dostępu do internetu w domu
(w % wśród ogółu gospodarstw domowych bez dostępu do internetu)

Źródło danych:

GUS, IV 2008r.; badani w wieku 16-74

Odsetki nie sumują się do 100% - możliwość więcej niż 1 odpowiedzi

id 10109

www.InternetStats.pl

Rysunek nr 4: Przyczyny nieposiadania szerokopasmowego dostępu do Internetu w domu (w % ogółu gospodarstw domowych korzystających z Internetu, lecz nie posiadających dostępu szerokopasmowego) w latach 2007-2008 (odsetki nie sumują się do 100%, ze względu na możliwość wskazania więcej niż jednej odpowiedzi)

Źródło: Notatka informacyjna GUS

Istotną przeszkodą dla rozwoju Internetu szerokopasmowego i jego zastosowań są również bariery psychologiczne wśród użytkowników, polegające między innymi na braku świadomości korzyści osiąganых dzięki wykorzystaniu technologii teleinformatycznych oraz braku umiejętności komputerowych wśród obywateli. Występuje przy tym silny związek między występowaniem takich postaw a brakiem technicznych możliwości dostępu do Internetu, o czym świadczą badania przeprowadzone przez GUS. Oznacza to, że dla zwiększenia efektywności inwestycji w dostęp do Internetu konieczne są również intensywne działania na rzecz zmiany tych postaw. Wiele osób nie widzi potrzeby posiadania dostępu do Internetu, gdyż nie znają możliwości jego wykorzystania, a często nie potrafią obsługiwać komputera. Wraz z rozwojem

społeczeństwa informacyjnego koniecznością staje się pozyskanie wskazanych umiejętności, gdyż coraz trudniej jest uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym bez dostępu do Internetu.

Jeszcze gorzej sytuacja wygląda w kwestii rozwoju dostępowych łączy światłowodowych. Polska pod tym względem stoi zdecydowanie na samym końcu stawki krajów rozwiniętych. W technologii FTTx działają w Polsce tylko testowe lokalizacje (na przykład w Warszawie i Lublinie). Według danych UKE przynajmniej 17 operatorów posiada łącza FTTx, jednak żaden operator nie zaczął wdrażać budowy takiej sieci w istotnym zakresie. Są więc bardzo nikłe szanse na poprawę tej niekorzystnej sytuacji w najbliższym czasie.

Obecna sytuacja dostępu do Internetu w technologiach szerokopasmowego dostępu do Internetu, a przede wszystkim łączy światłowodowych w Polsce, nie wzbudza zatem optymizmu – tracą na tym obywatele, gospodarka i państwo.

Największy udział w całkowitej liczbie dostępu stacjonarnych posiada technologia DSL. Jednak udziały w poszczególnych technologiach stacjonarnych od kilku lat pozostają na podobnym poziomie. Liczba nowych przyłączy realizowanych w technologiach stacjonarnych nadal się zwiększa lecz dynamika przyrostu jest coraz niższa. Intensywnie rośnie natomiast od roku 2007 udział szerokopasmowego dostępu mobilnego, co jest głównie spowodowane wzrostem sprzedaży komputerów przenośnych umożliwiających przemieszczanie się z komputerem oraz możliwością ominięcia problemów technicznych i ograniczeń występujących w przypadku dostępu do Internetu stacjonarnego.

Obecnie dostęp do Internetu mobilnego jest postrzegany przez Polaków jako równorzędny stacjonarnemu pod kątem zarówno jakości i przepływności, a jednocześnie zapewniający mobilność jako dodatkową funkcję. Na uwagę zasługuje fakt, iż **w Polsce szerokopasmowy dostęp mobilny nie jest postrzegany jako dostęp dodatkowy, lecz jako substytut dostępu stacjonarnego.** Wynika to po części z faktu, że w Polsce dostęp do szerokopasmowego Internetu stacjonarnego jest słabo rozwinięty, o czym świadczy poziom penetracji łączy szerokopasmowych (w przeliczeniu na 100 mieszkańców), który w styczniu 2009 roku wynosił zaledwie 13,2 punktu procentowego. Problem dostępności do Internetu stacjonarnego na obszarach wiejskich jest jeszcze bardziej wyraźny, co wyjaśnia obecny intensywny rozwój broadbandu mobilnego również na tych terenach. Z przedstawionych względów można przyjąć, iż znaczna część użytkowników szerokopasmowego dostępu mobilnego korzysta z niego w domu, traktując dostęp mobilny jako jedyny występujący w gospodarstwie domowym.

W związku z tym w zależności od profilu korzystania z Internetu oraz zasobności gospodarstwa domowego szerokopasmowy dostęp mobilny może być traktowany jako uzupełnienie stacjonarnego dostępu lub może stanowić jego substytut. Wpływ na to ma szereg czynników, wśród których oprócz już przedstawionych należy wymienić niższą cenę dostępu mobilnego w relacji do dostępu stacjonarnego przy uwzględnieniu całkowitych kosztów xDSL, czy też rosnący udział komputerów przenośnych jako komputera domowego.

W komunikacie *Sprawozdanie okresowe na temat jednolitego europejskiego rynku łączności elektronicznej w 2008 r. (sprawozdanie nr 14, SEC (2009) 376)* z dnia 24 marca 2009 r. Komisja Wspólnot Europejskich zwróciła uwagę, że w analizowanym okresie konsumenci coraz chętniej korzystali również z większej dostępności nowych usług poszerzających potencjał konkurencji infrastrukturalnej, takich jak ruchome usługi szerokopasmowe i stacjonarne usługi szerokopasmowe udostępniane przez łącza światłowodowe. Szczególnie ważnym zjawiskiem w 2008 r. był, zaobserwowany zarówno w usługach ruchomych, jak i stacjonarnych, wzrost możliwości przenoszenia numeru, ułatwiający zmianę operatora i będący kluczowym instrumentem stymulowania konkurencji.

Jak wynika ze sprawozdania Komisji rynek łączności ruchomej pozostaje najbardziej dynamicznym elementem sektora łączności elektronicznej dzięki wzrostowi wolumenu połączeń oraz pojawieniu się ruchomych usług szerokopasmowych. Generalnie ceny usług łączności ruchomej w krajach UE spadły w ciągu roku, przede wszystkim w wyniku obniżenia cen usług ruchomej łączności głosowej i sms-ów krajowych. Wynikający z tego spadek przychodów operatorów został jednak częściowo zrekompensowany przez wzrost wolumenu usług. Mimo tego ceny w UE są nadal bardzo zróżnicowane. Niektóre z tych różnic mogą być spowodowane zróżnicowaniem lokalnych kosztów i siły nabywczej, inne - różnicami w modelach biznesowych, a jeszcze inne warunkami konkurencyjnymi, jednak ogólnie są one zbyt wielkie, by mogły wynikać wyłącznie z tych czynników. Wydaje się, że do różnic istotnie przyczyniają się różnice regulacyjne pomiędzy państwami członkowskimi.

Z badań Komisji wynika, iż w szeregu państw abonamenty na ruchomy dostęp szerokopasmowy stają się opłacalną alternatywą dla stałych łączy szerokopasmowych, mimo iż technologie ruchome generalnie nie umożliwiają tak dużych szybkości transmisji jak technologie łączy stałych.

2. Finansowanie infrastruktury szerokopasmowej z wykorzystaniem środków unijnych.

Z uwagi na intensywny rozwój usług szerokopasmowych oraz stały wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi istnieje znacznie większe wsparcie Unii Europejskiej dla tego typu działań, które odbywa się w ramach realizacji programów operacyjnych, do których zaliczamy między innymi Regionalne Programy Operacyjne, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej, a także Program Operacyjny Rozwój Obszarów Wiejskich.

W ramach tych Programów przewiduje się wsparcie z EFRR na poziomie przekraczającym 1,2 mld EURO. Niezwykle ważne jest, by:

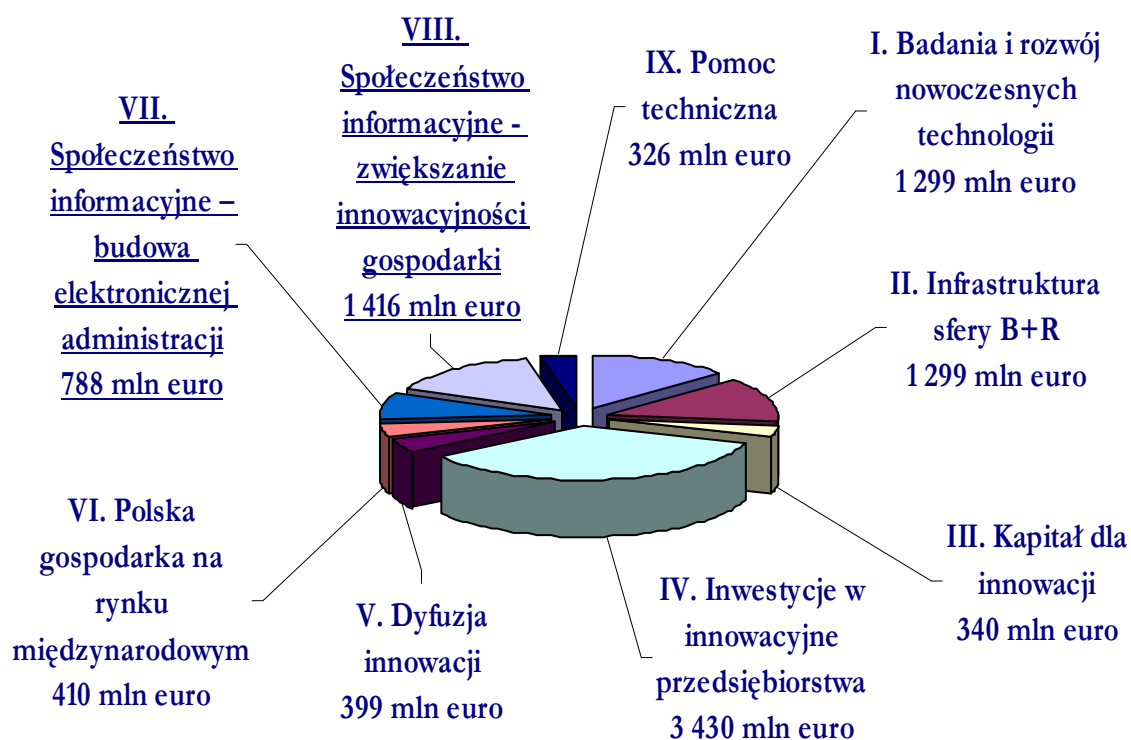
- **środki były skierowane na te obszary inwestycyjne, których wsparcie przyniesie najlepsze efekty dla społeczeństwa i gospodarki,**
- **środki były dostępne w znacznej części na projekty realizowane przez przedsiębiorców,**
- **projekty realizowane przez podmioty publiczne powinny skupiać się na infrastrukturze pasywnej, otwartej dla wszystkich przedsiębiorców, nie powinny zaburzać konkurencji na rynku oraz powinny być preferowane różne modele współpracy z podmiotów publicznych z przedsiębiorcami.**

Podział środków na Regionalne Programy Operacyjne:

	Budowa Społeczeństwa Informacyjnego mln euro	Infrastruktura TiK - w tym budowa sieci szerokopasmowych mln. euro	Udział %
dolnośląskie	120,1	48,5	40,4
kujawsko-pomorskie	57,1	19,0	33,3
lubelskie	72,4	18,8	26,0
lubuskie	37,3	16,5	44,2
łódzkie	70,4	28,2	40,1

małopolskie	75,0	30,0	40,0
mazowieckie	205,1	149,2	72,7
opolskie	25,6	13,7	53,5
podkarpackie	94,8	8,2	8,6
podlaskie	50,9	25,5	50,1
pomorskie	40,3	24,2	60,0
śląskie	200,9	95,0	47,3
świętokrzyskie	29,0	10,9	37,6
warmińsko-mazurskie	62,2	19,3	31,0
wielkopolskie	102,6	42,2	41,1
zachodniopomorskie	42,0	30,0	71,4
Suma	1 288,7	579,0	44,9

Osie priorytetowe Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka:

Celem VIII osi priorytetowej jest wspieranie działań na rzecz kształtowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce, przy czym działanie 8.3 PO IG nakierowane jest na dostarczenie urządzeń końcowych oraz budzenie świadomości co do potrzeb oraz możliwości związanych z szerokopasmowym dostępem do Internetu, i rozwijanie umiejętności informatycznych osób wykluczonych cyfrowo. W ramach tego działania może być ponadto budowana infrastruktura, o ile w danym przypadku jest to niezbędne do eliminacji wykluczenia. Głównym celem działania 8.4 PO IG jest z kolei budowa infrastruktury „ostatniej mili”, a więc łączy pomiędzy użytkownikiem i punktem dostępu do sieci.

W Komunikacie Komisji Dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów (Bruksela, dnia 20.03.2006 KOM(2006)129) uznano:

- za najważniejsze do planowania projektów – władze lokalne i regionalne
- konieczne wzmocnienie krajowych strategii w zakresie sieci szerokopasmowych z uwzględnieniem lokalnych potrzeb
- istotna wymiana sprawdzonych rozwiązań między krajami i regionami
- rozwiązanie najlepiej sprzyjające konkurencji – budowa powszechnie dostępnej infrastruktury, zgodnie z zasadą neutralności technologicznej, zarządzanej przez niezależną jednostkę
- cel funduszy strukturalnych na terenach wiejskich i oddalonych – zapewnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej
- należy równomiernie wspierać stronę popytową i podaźową

3. Wzrost zapotrzebowania na dostęp szerokopasmowy do Internetu.

W komunikacie *Sprawozdanie w sprawie konkurencyjności Europy w dziedzinie technologii cyfrowych. Najważniejsze osiągnięcia strategii i2010 w latach 2005-2009 (KOM (2009) 390 wersja ostateczna)* Komisja Wspólnot Europejskich podkreśla, że technologia informacyjno-komunikacyjna (TIK), a w szczególności Internet szerokopasmowy, stanowią nieodzowny

element Europejskiego planu naprawy gospodarczej. Na TIK przypada połowa wzrostu wydajności w UE, a dostępny szybki szerokopasmowy Internet ma podstawowe znaczenie dla tworzenia nowych miejsc pracy, nowych umiejętności, nowych rynków i obniżania kosztów. Jest on niezbędny dla przedsiębiorstw, usług publicznych oraz funkcjonowania nowoczesnej gospodarki. Fakt ten znalazł uznanie we wnioskach Komisji dotyczących przyspieszenia naprawy gospodarczej dzięki inteligentnym inwestycjom w sieci szerokopasmowe zatwierdzonych przez Radę Unii Europejskiej i którym przyznano środki w wysokości do 1,02 miliarda EUR.

Strategię i2010 zaplanowano jako strukturę strategiczną dla działań w zakresie polityki europejskiego społeczeństwa informacyjnego i mediów. Określiła ona ogólny kierunek polityki mającej na celu promowanie otwartej i konkurencyjnej gospodarki cyfrowej w całej Europie i po raz pierwszy podkreśliła znaczenie TIK dla poprawy jakości życia. Jej ostatecznym celem jest wprowadzenie jednolitego rynku produktów i usług TIK z korzyścią dla europejskich konsumentów, przedsiębiorstw i administracji.

Inicjatywa polityczna na rzecz konkurencji i konsumentów prowadzona w ramach strategii i2001 przyniosła liczne konkretne rezultaty:

- rośnie liczba Europejczyków korzystających z Internetu. Liczba regularnych użytkowników wzrosła z poziomu 43 % w 2005 r. do poziomu 56 % w 2008 r.; większość Europejczyków korzysta z szybkiego dostępu do Internetu prawie codziennie. Regularne korzystanie z Internetu dotyczy coraz szerszych kręgów społeczeństwa, a liczby użytkowników w grupach w niekorzystnej sytuacji (osoby nieaktywne, osoby ze słabszym wykształceniem oraz osoby w wieku 55-64 lata) rosną najszybciej;
- Europa stała się światowym liderem w dziedzinie Internetu szerokopasmowego. Z liczbą 114 milionów abonentów jest największym rynkiem na świecie, a wskaźniki penetracji rosną szybko. Połowa gospodarstw domowych i ponad 80 % przedsiębiorstw w Europie posiada stałe łącze szerokopasmowe, a trzy czwarte z nich ma łącza o średniej prędkości transmisji danych przekraczającej 2 Mb/s. W 25 państwach członkowskich UE 93 % społeczeństwa ma dostęp do Internetu szerokopasmowego, w tym aspekcie nastąpił wzrost w porównaniu z 87 % w 2005 r.;
- wysokie wskaźniki dostępu do łączy szerokopasmowych przekładają się na większe wykorzystanie zaawansowanych usług. Europejczycy gwałtownie zmieniają swoje

przyzwyczajenia przyjmując nowe sposoby komunikacji. 80 % regularnych użytkowników Internetu angażuje się w coraz bardziej interaktywne działania, np. w komunikację, korzystanie z Internetowych usług finansowych, dzielenie się nowymi zasobami i ich tworzenie oraz uczestnictwo w innowacyjnych procesach;

- penetracja rynku telefonów komórkowych przekroczyła 100 % - odnotowując wzrost z poziomu 84 % populacji UE w 2004 r. do 119 % w 2009 r. W ten sposób Europa stała się światowym liderem pod względem rozpowszechnienia telefonów komórkowych, ponieważ wskaźniki w Stanach Zjednoczonych i Japonii kształtują się na poziomie około 80 %. Konsumenci poświęcają coraz więcej czasu na rozmowy telefoniczne i wysyłanie wiadomości tekstowych, a ceny tych usług są co najmniej o 34,5 % niższe niż w 2004 r., z uwzględnieniem 70 % obniżki w opłatach za roaming począwszy od 2005 r.;
- w Europie nastąpiły szybkie postępy w zakresie świadczenia 20 usług publicznych poddanych analizie porównawczej i korzystania z nich. Świadczenie usług w pełni dostępnych dla obywateli wzrosło do poziomu 50 % w 2007 r. (27 % w 2004 r.), a w przypadku przedsiębiorstw wskaźnik ten wzrósł do 70 % (58 % w 2004 r.). Jedna trzecia obywateli Europy i prawie 70 % przedsiębiorstw w UE korzysta z usług eGovernment;
- finansowane przez UE badania w dziedzinie TIK odegrały kluczową rolę w odniesieniu do najważniejszych sukcesów przemysłu europejskiego, takich jak mikro- i nanoelektronika, opieka zdrowotna i działania UE w zakresie bezpieczeństwa na drogach. W Europie prowadzone są również przełomowe badania, w takich dziedzinach jak technologia Giant Magneto-Resistance (gigantycznej magnetorezystancji), która zrewolucjonizowała rynek twardego dysku i za którą w 2007 r. przyznano Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki oraz technologia ADSL stanowiąca podstawę obecnego sukcesu Internetu szerokopasmowego;
- polityka w dziedzinie TIK jest coraz częściej uznawana za główny nurt działań. Państwa członkowskie uznały znaczenie TIK dla wydajności i wzrostu oraz ich potencjał w zakresie realizacji szerokiego spektrum celów społeczno-ekonomicznych. Wiele państw członkowskich połączyło krajowe strategie dotyczące TIK z celami podobnymi do celów inicjatywy i2010.

W przywołanym sprawozdaniu Komisja uznała za jeden z dziewięciu kluczowych obszarów dotyczących przyszłej polityki Europy w dziedzinach TIK i mediów – *tworzenie w pełni połączonej gospodarki poprzez szybki i otwarty Internet dla wszystkich*. Zdaniem Komisji niezbędne jest odblokowanie potencjału szybkiej infrastruktury do celów naprawy gospodarczej, długoterminowego wzrostu oraz innowacji w Europie. Decydujące znaczenie będzie miało utrzymanie otwartych szybkich sieci przygotowanych na przyszłe postępy celem wspierania innowacji w zakresie nowych usług i zasobów dla wszystkich użytkowników świata Internetu.

Jak wynika z notatki informacyjnej GUS z kwietnia 2008 r. – *Spółeczeństwo informacyjne w Unii Europejskiej. Badania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw* – badania wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych przeprowadzane od 2004 w Polsce, jak również pozostałych krajach UE stanowią ważny element obserwacji rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwa informacyjnego. Wyniki badań gospodarstw domowych i osób indywidualnych w krajach wspólnoty wskazują na stopniowy wzrost liczby gospodarstw domowych mających dostęp do Internetu, w tym dostęp za pośrednictwem łączy szerokopasmowych.

Nie sposób nie zauważyć, że rola Internetu i usług na nim opartych rośnie z każdą chwilą: obywatele coraz chętnie dokonują zakupów w Internecie, kontaktują się z urzędami państwowymi, komunikują się między sobą a przede wszystkim wykorzystują Internet w pracy.

4. Podsumowanie

Przedstawiona wyżej diagnoza stanu rynku sieci i usług szerokopasmowego dostępu do Internetu ujawnia wzrastającą przepaść pomiędzy trendami rozwoju zapotrzebowania na usługi a perspektywami rozwoju infrastruktury szerokopasmowej. Pokazuje również, że głównymi dysponentami środków unijnych przeznaczonych na infrastrukturę i urządzenia telekomunikacyjne są jednostki samorządu terytorialnego, które dotychczas nie miały istotnych doświadczeń w działalności telekomunikacyjnej.

Dlatego też kluczowe jest:

- stworzenie w Projekcie ustawy zachęt finansowych dla realizowania inwestycji przez podmioty prywatne,

- ustanowienie mechanizmów wymuszających realizowanie inwestycji przez podmioty publiczne wspólnie z rynkiem i w maksymalnej kooperacji z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi,
- ustanowienie mechanizmów zabezpieczających konkurencję przed nieuzasadnionymi interwencjami podmiotów publicznych,
- usunięcie barier procesu inwestycyjnego.

II. Propozycje zmian do Projektu Ustawy – dalsze instrumenty wsparcia rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych oraz niezbędne korekty propozycji zawartych w Projekcie Ustawy.

Obszar 1 – POTENCJAŁ (dodatkowe korzystne rozwiązania)

1.1. W pierwotnym Projekcie Ustawy przewidziane było zwolnienie kanalizacji kablowej z podatku od nieruchomości. Należy wrócić do tego pomysłu, pozwalając na istotne obniżenie kosztów operacyjnych. Objęcie zwolnieniem kanałów technologicznych, przeznaczonych na kable i urządzenia różnych sektorów, pozwoli uniknąć problemu pomocy publicznej.

Postulat: Dodać pkt 15) w art. 7 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w następującym brzmieniu: *„15) kanał technologiczny, podziemne i nadziemne kable, służące do świadczenia usług użyteczności publicznej, których budowa nie została ukończona do dnia 31 marca 2010 r. lub została rozpoczęta po tym dniu”*

1.2. W Wytycznych w sprawie pomocy publicznej w odniesieniu do sieci szerokopasmowych Komisja Europejska stwierdziła: *„(...) państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku każdej nowej budowli (łącznie z nowymi sieciami wodociągowymi, energetycznymi, transportowymi i kanalizacyjnymi) lub budynku należy instalować łącza światłowodowe.”* (pkt (60)), co w ocenie Komisji nie stanowi pomocy publicznej. Nałożenie takiego obowiązku na podmioty realizujące te inwestycje byłoby rzeczywistym przełomem w tworzeniu warunków do rozwoju sieci

światłowodowych i wydaje się naturalne dla Projektu Ustawy. Tymczasem, za wyjątkiem synergii z budową i przebudową dróg, Projekt nie nakłada obowiązku instalowania łączy światłowodowych w związku z realizowaniem innych sieci i budynków. Co więcej, w art. 16 ust. 2 w ogóle zakazuje przedsiębiorcom energetycznym budowy infrastruktury i sieci telekomunikacyjnych.

Postulat: Stosownie do Wytycznych KE należy nałożyć obowiązek instalowania łączy światłowodowych przy inwestycjach w sieci uzbrojenia terenu oraz w budynki. Wyłączenie z zakazu z art. 16 ust. 2 przynajmniej budowy infrastruktury telekomunikacyjnej.

1.3. Jedną z najbardziej dotkliwych barier procesu inwestycyjnego jest długotrwałość postępowania w sprawie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Postępowania takie trwają nawet po kilka lat, co często wynika z kilkukrotnego przekazywania sprawy pomiędzy organem gminy a SKO (paradoks polskiego systemu prawa polega na tym, że ocena prawna i wytyczne w decyzji uchylającej wydanej przez SKO prawnie nie wiążą organu I instancji przy ponownym rozpatrywaniu sprawy !), bowiem ten ostatni organ przejawia szczególną niechęć do wydawania decyzji merytorycznych. W efekcie zdarzają się postępowania, w których po 4 lub 5 razy uchylana jest decyzja I instancji.

Postulat: Wprowadzić należy fikcję uzgodnienia, jeżeli organ uzgadniający nie zajmie stanowiska w 14 dni. Wprowadzić również trzeba karę pieniężną, jeżeli organ I instancji nie wyda decyzji w terminie 35 dni, a nadto obowiązek SKO do wydania decyzji merytorycznej, jeżeli sprawa po raz drugi trafia do SKO z odwołania od odmownej decyzji organu I instancji (w razie potrzeby uzupełnienia materiału dowodowego SKO może zawsze skorzystać z pomocy organu I instancji, co przewiduje art. 136 Kpa).

1.4. Drugą z poważnych barier są lawinowo pojawiające się w planach miejscowych nieuzasadnione merytorycznie zakazy i ograniczenia dla infrastruktury telekomunikacyjnej, zwłaszcza bezprzewodowej. Proponowany art. 46 ust. 1 Projektu Ustawy stara się usunąć tą barierę, ale wymieniona w nim lista wartości uzasadniających odstępstwa jest tak znaczna, że w praktyce może on dawać iluzoryczną ochronę i w konsekwencji nie doprowadzi do żadnych zmian.

Rzeczywista zmiana może być osiągnięta tylko poprzez jednoznaczny zapis wzorowany na art. 56 ustawy o planowaniu przestrzennym.

Postulat: Zmienić należy brzmienie art. 46 ust. 1 Projektu w następujący sposób:
„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zwany dalej „planem miejscowym”, nie może zakazywać, ani ograniczać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, jeżeli zamierzenie inwestycyjne jest zgodne z przepisami odrębnymi.”

1.5. W złożonej w Sejmie wersji Projektu Ustawy w porównaniu z pierwotną wersją istotnie ograniczono zakres zwolnień dotyczących opłat przewidzianych w ustawie o drogach publicznych. W szczególności zrezygnowano z obniżenia opłat za zajęcie pasa drogowego w zakresie dróg zarządzanych przez j.s.t., jak również z 7-letniego zwolnienia z opłat dla nowych inwestycji związanych światłowodami (kanalizacja i kable). Dodatkowo ustalono, że opłaty za udostępnienie kanału technologicznego przez zarządcę drogi będą wyższe niż pierwotnie projektowano, bowiem mają być ustalane na poziomie kosztów budowy i utrzymania kanału. Opłata może być więc wysoka, zwłaszcza w przypadku małego zainteresowania kanałem, a więc na obszarach mniej atrakcyjnych komercyjnie, co będzie prowadziło do rezultatów odwrotnych do założeń. Na pewno też w praktyce będą problemy z interpretacją wskazanych reguł ustalania opłat (co wynika m.in. z tego, że nie określono okresu, w którym koszty budowy mają być zwrócone przy założeniu maksymalnego wykorzystania kanalizacji).

Postulat: Uzasadnione jest dodanie do Projektu Ustawy przepisu przewidującego następujące zmiany w art. 40 ustawy o drogach publicznych:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę, z zastrzeżeniem ust. 3a.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Z zastrzeżeniem ust.3b, nie pobiera się opłaty za umieszczenie w pasie drogowym kanału technologicznego, jak również obiektów, urządzeń i linii w kanale technologicznym -

- których budowa nie została ukończona do dnia 31 marca 2010 r. lub została rozpoczęta po tym dniu.

3b. Oplatę, o której mowa w ust. 2 pobiera się dopiero po upływie 7 lat licząc od końca roku, w którym odpowiednio kanał technologiczny, obiekty, urządzenia lub linie, o których mowa w ust. 3a, zostały oddane do użytku.”,

c) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego, z tym że stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym zastrzeżeniem, że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,2 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł.”.

Obszar 2 – REALIZACJA (optymalizacja rozwiązań zawartych w Projekcie)

2.1. Projekt Ustawy zawiera przepisy o charakterze specustawy, regulujące w sposób szczególnie i bardzo korzystny proces inwestycyjny dotyczący „regionalnej sieci szerokopasmowej”. Zgodnie z definicją zawartą w Projekcie Ustawy jest to sieć realizowana przez samorząd województwa lub porozumienie jednostek samorządu terytorialnego. Nie obejmuje to przypadku realizacji sieci regionalnej przez spółkę z udziałem samorządu województwa. Może to stanowić istotne ograniczenie dla aktywności w modelu PPP z powołaniem spółki celowej (SPV). Zważyć bowiem trzeba, że projekty samorządowe muszą być zrealizowane do określonego terminu, który nie jest odległy i jego dotrzymanie może wiązać się ze zbyt dużym ryzykiem, gdyby prowadzić proces inwestycyjny „normalnym” trybem. Takie ograniczenie będzie wiązało się z presją na przyjęcie wariantu PPP, w którym sieć jest realizowana bezpośrednio przez samorząd.

Postulat: W art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. 2 Projektu Ustawy należy zmienić definicję „regionalnej sieci szerokopasmowej” nadając następujące brzmienie: „sieć szerokopasmowa o

charakterze ponadlokalnym realizowana w ramach programów operacyjnych przez samorząd województwa, porozumienie jednostek samorządu terytorialnego, spółkę kapitałową z udziałem samorządu województwa, koncesjodawcę w rozumieniu ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi albo przez partnera prywatnego w rozumieniu ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym;”

- 2.2.** Ustawa o samorządzie województwa w obecnym brzmieniu przewiduje, że samorząd ten może uczestniczyć w spółce kapitałowej wyłącznie wówczas, gdy spółka prowadzi działalność w „sferze użyteczności publicznej”. Projekt ustawy znosi to ograniczenie, pozwalając samorządowi na uczestniczenie w spółkach poza sferą użyteczności publicznej, o ile dotyczy to działalności w telekomunikacji służącej rozwojowi województwa. Spółki z udziałem partnera prywatnego mogą być tworzone jednak jeszcze przed wejściem w życie Ustawy, a więc w czasie, gdy obowiązuje bardzo niejednoznaczna przesłanka „sfery użyteczności publicznej”. Dlatego też istotnie ograniczające ryzyko byłoby potwierdzenie *explicite* w Ustawie, że publicznie dostępna usługa szerokopasmowego dostępu do Internetu jest „usługą użyteczności publicznej”. Taki przepis wzmacniałby sytuację również tych spółek z udziałem samorządu województwa, które powstaną przed wejściem w życie Ustawy.

Postulat: W art. 3 w ust. 4 należy dodać zdanie drugie: *„Publicznie dostępna usługa szerokopasmowego dostępu do Internetu jest usługą użyteczności publicznej.”*

- 2.3.** Problematyczny jest przypadek nawiązania przez inwestora prywatnego współpracy z j.s.t. w modelu koncesyjnym lub PPP, w którym koncesjodawca (partner prywatny) udostępniłby infrastrukturę lub sieci w zamian za czynsz niższy niż koszt wytworzenia. Dla takiego udostępnienia Projekt Ustawy stawia dość restrykcyjny, a zarazem enigmatyczny dodatkowy warunek: *„ze względu na warunki ekonomiczne nie jest możliwe na danym obszarze prowadzenie opłacalnej finansowo działalności telekomunikacyjnej przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego”*. Nie jest jasne w jaki sposób owa niemożliwość miałaby być udowodniona, przy czym ogromnie znacznie w praktyce ma to, że są to jednostki sektora finansów publicznych i należy się liczyć raczej z niewielką elastycznością. Co więcej, nie jest jasne o jakiej działalności telekomunikacyjnej mowa oraz czy chodzi o brak możliwości tego konkretnego przedsiębiorcy, czy o wszelkich przedsiębiorców. W praktyce może to utrudnić nawiązywanie relacji partnerskich i koncesyjnych.

Postulat: W art. 8 należy zmienić przesłankę we wprowadzeniu do wyliczenia w następujący sposób: „(...) w przypadku gdy z analizy wykonanej przez tą jednostkę wynika, że ze względu na warunki ekonomiczne przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie prowadzą na danym obszarze działalności telekomunikacyjnej zaspokajającej potrzeby użytkowników końcowych, może (...)”.

Obszar 3 – ZAGROŻENIE (usunięcie rozwiązań niekorzystnych)

3.1. Wątpliwości budzi propozycja zmiany definicji budowli zawartej w art. 3 pkt 3 ustawy - Prawo budowlane polegająca na dodaniu do przykładowej listy obiektów obiektu liniowego i zdefiniowanie go - w dodanym przez projekt art. 3 pkt 3a ustawy - Prawo budowlane - jako "obiekt budowlany, którego charakterystycznym parametrem jest długość" z doprecyzowaniem tej definicji przez kolejne - również przykładowe - wyliczenie, w którym znajduje się "kanalizacja kablowa z umieszczonymi w niej kablami". Powyższa zmiana doprowadziłaby do opodatkowania podatkiem od nieruchomości kabli znajdujących się w kanalizacji co jest ewidentnie sprzeczne z celem Ustawy.

Postulat: Rezygnacja ze zmiany w definicji "sieci uzbrojenia terenu" w Prawie geodezyjnym i kartograficznym – jedynym realnym skutkiem jej wprowadzenia byłoby zwiększenie obciążeń podatkowych co jest ewidentnie sprzeczne z celem Ustawy. Modyfikacja propozycji zmiany przepisu definiującego obiekt liniowy w Prawie budowlanym poprzez wyłączenie kabli telekomunikacyjnych z definicji obiektu liniowego.

3.2. Projekt Ustawy ustanawia ograniczenia i warunki dla działalności j.s.t. w telekomunikacji. Jednakże, za wyjątkiem zgody Prezesa UKE w formie decyzji na świadczenie przez j.s.t. usług dostępu do Internetu poniżej ceny rynkowej, Projekt Ustawy nie określa sankcji za naruszenie przez j.s.t. tych ograniczeń i warunków. W szczególności nie jest jasne czy te kwestie te wchodzą w zakres kontroli sprawowanej przez UKE w oparciu o art. 199 i n. P.t. Może być co do tego wątpliwość zwłaszcza z uwagi na przepis przejściowy Projektu Ustawy, który pozwala Prezesowi UKE na określone działania nadzorcze jedynie w odniesieniu do działalności rozpoczętej przez j.s.t. przed wejściem w życie Ustawy. W efekcie, ograniczenia i warunki z Projektu

Ustawy, za wyjątkiem związanych z pomocą publiczną, mogą być pozbawione realnego znaczenia.

Postulat: Doprecyzować trzeba, że uprawnienia kontrolne i nadzorcze Prezesa UKE przewidziane w art. 199 i n. P.t. obejmują również określone w Projekcie Ustawy warunki dotyczące prowadzenia przez j.s.t. działalności w telekomunikacji, ewentualnie dodać dodatkowy przepis kompetencyjny dla Prezesa UKE, analogiczny do art. 77 ust. 3 Projektu Ustawy.

3.3. Projekt Ustawy w odniesieniu do różnego zakresu działalności j.s.t. w telekomunikacji określa odmienne warunki, głównie w art. 3, 5, 6, 7 i 8 Projektu. Wymieniony art. 6 w ust. 1 reguluje dodatkowe warunki dla prowadzenia przez j.s.t. działalności na rynku detalicznym. Jedynym takim warunkiem jest brak zaspokojenia zapotrzebowania użytkowników końcowych w zakresie dostępu do usług. Po pierwsze, przesłanka ta nie uwzględnia wiarygodnych planów inwestycyjnych operatorów prywatnych zaplanowanych w perspektywie najbliższej przyszłości, przez co zazwyczaj rozumie się okres 3 lat. Może więc dochodzić do naruszenia reguły subsydiarności interwencji publicznej i jej podejmowania tylko tam, gdzie rynek zawodzi. Po drugie, potraktowanie tej przesłanki w art. 6 jako warunku dodatkowego oznacza, że pozostałej działalności w zakresie rynku hurtowego i budowy infrastruktury pasywnej działalność j.s.t. mogłaby być podejmowana choćby ten warunek nie był spełniony. Tymczasem wydaje się, że brak zaspokojonego zapotrzebowania użytkowników końcowych powinien stanowić przesłankę w odniesieniu do wszelkiej działalności j.s.t. w telekomunikacji. Jeżeli tak, to w istocie art. 6 nie ustanawia żadnej dodatkowej przesłanki dla działalności j.s.t. na rynku detalicznym.

Innym zagrożeniem w art. 6, tym razem w ust. 2, jest dopuszczenie świadczenia usług detalicznych poprzez zlokalizowane w miejscach publicznych tzw. PIAP-y, także w sytuacji, w której nie stwierdzono braku zaspokojenia potrzeb użytkowników końcowych. Taka regulacja może prowadzić do świadczenia przez j.s.t. usług substytucyjnych (konkurencyjnych) dla świadczonych przez operatorów prywatnych, bowiem w praktyce nieliczne j.s.t. będą świadome ograniczeń wynikających choćby z przepisów dotyczących dopuszczalności pomocy publicznej.

Postulat: Warunek określony w art. 6 ust. 1 Projektu Ustawy („*nie jest zaspokojone zapotrzebowanie użytkowników końcowych...*”) powinien zostać przeniesiony do art. 3

ust. 2 Projektu, bowiem jest warunkiem każdej działalności j.s.t. w telekomunikacji oraz powinien zostać uzupełniony o kolejną przesłankę w brzmieniu *„i brak jest wiarygodnych planów inwestycyjnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, które zaspokoiłyby to zapotrzebowanie w ciągu 3 lat”*.

Ponadto, wyjątek od tej reguły przewidziany w art. 6 ust. 2 Projektu Ustawy powinien zostać ograniczony w zakresie PIAP-ów w następujący sposób: *„(...) a także w przypadku usług telekomunikacyjnych świadczonych wyłącznie w miejscach publicznych przez publicznie dostępne punkty dostępu do Internetu, o ile dostęp jest ograniczony do treści o charakterze niekomercyjnym”*.

- 3.4.** W art. 62 pkt 3) lit. d) Projektu Ustawy obciąża się właściciela urządzenia lub obiektu kosztem jego przełożenia w inne miejsce, jeżeli wymaga tego budowa, przebudowa lub remont drogi. W skali kraju, zważywszy na skalę urządzeń i obiektów zlokalizowanych w pasie lub w pobliżu pasa drogowego, może to być znaczne obciążenie finansowe, zwłaszcza że dotychczas zgodę na przedłożenie właściciel mógł uzależniać od pokrycia przez inwestora kosztów przełożenia.

Postulat: Wykreślić należy lit. d) w art. 62 pkt 3 Projektu Ustawy.

- 3.5.** W art. 33 Projektu Ustawy, który zastępuje obecnie obowiązujący art. 140 P.t., istotnie ograniczono obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie udostępniania nieruchomości na potrzeby zakładania infrastruktury telekomunikacyjnej, bowiem wprost stwierdzono, że *„istotne zmniejszenie wartości nieruchomości”* wyłącza obowiązek właściciela.

Ponadto, pozostawiono kompetencję starosty do wydawania zezwoleń z art. 124 u.g.n., przyznając Prezesowi UKE jedynie kompetencję uzgadniania udzielenia zezwolenia, a tymczasem kluczowy jest udział UKE przy **odmawianiu** zezwoleń.

Postulat: W art. 33 ust. 1 Projektu Ustawy należy wykreślić fragment *„(...) w szczególności nie prowadzi do istotnego zmniejszenia wartości nieruchomości”*, a art. 67 pkt 2 Projektu Ustawy nadać brzmienie: *„1a. W zakresie urządzeń łączności publicznej odmowa lub udzielenie zezwolenia jest wydawane po zasięgnięciu opinii Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej”*.

- 3.6.** W art. 36 Projektu Ustawy wprowadzono obowiązek zapewnienia współkorzystania z wszelkiej infrastruktury telekomunikacyjnej znajdującej się na nieruchomościach

zajmowanych lub administrowanych przez jednostki sektora finansów publicznych, których te jednostki są właścicielem (np. pas drogowy w przypadku kabli lub budynek szkoły w przypadku stacji bazowej). Korzystanie z takiej infrastruktury jest odpłatne, a jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w umowie, to starosta w trybie art. 124 u.g.n. wydaje zezwolenie na współkorzystanie z infrastruktury.

Postulat: W art. 36 Projektu Ustawy należy wykreślić fragment *„lub znajdującej się na nieruchomościach zajmowanych lub administrowanych przez jednostki sektora finansów publicznych, których te jednostki są właścicielem”*.

3.7. W art. 71 Projektu Ustawy przewiduje się zmianę art. 209 ust. 1 pkt 1 P.t. – kara pieniężna będzie nakładana na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego za udzielenie niepełnych lub nieprawdziwych informacji. Powstanie więc konieczność ustanowienia bardzo wnikliwych i kosztownych procedur weryfikacji informacji przed ich udostępnieniem, przy czym dotyczy to wszystkich obowiązków informacyjnych przewidzianych w P.t. oraz Ustawie. W tym kontekście trzeba wskazać, że Projekt Ustawy istotnie obowiązki te rozszerza.

Postulat: Konieczna jest rezygnacja ze zmiany art. 209 pkt 1) P.t. i pozostawienie obecnego brzmienia, tj. *„1) nie wypełnia obowiązku udzielenia informacji lub dostarczania dokumentów przewidzianych ustawą”*.